

**Protokół
kontroli kompleksowej przeprowadzonej
w powiecie pińczowskim**

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli

Powiat pińczowski z siedzibą w Starostwie Powiatowym w Pińczowie, ul. Zacisze 5, 28-400 Pińczów tel. 41 357 60 01, fax. 41 357 60 07, e-mail: starostwo@pinczow.pl, REGON 291009432, NIP 662 174 61 47. Starostą powiatu pińczowskiego jest Pan Marcin Wojniak.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Pani Anna Korcipa – st. inspektor wojewódzki Oddziału ds. Informatyzacji i Spraw Społecznych (kierująca zespołem kontrolerów), Kamila Sokołowska – inspektor wojewódzki na podstawie imiennych upoważnień o numerach odpowiednio 789/2024 oraz 790/2024, wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Panią Annę Kołomańską w dniu 15 października 2024 roku.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

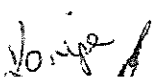
Kontrolę przeprowadzono w dniu 17 października 2024 roku. Czynności kontrolne zakończono w dniu 5 listopada 2024 roku, po przekazaniu przez jednostkę kontrolowaną dokumentacji uzupełniającej zagadnienia kontroli. Dokonano wpisu do Książki kontroli Starostwa Powiatowego w Pińczowie pod pozycją nr 7/2024.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą

Realizacja przez samorząd powiatowy zadań wynikających z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.) za okres: od 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem przeprowadzonej kontroli objęto:

1. Opracowanie i realizację powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Ad 1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

W roku 2023 na mocy zapisów ustawy z dnia 5 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023, poz. 535) przekształcono ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zapisy ustawy zaczęły obowiązywać od 22 czerwca 2023 roku i wprowadziły okres przejściowy na implementację zmian w dotychczasowym systemie do 22 września 2023 roku. Na mocy zapisów ww. aktu ustawodawca zobligował jednostki samorządu terytorialnego do przekształcenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w system przeciwdziałania przemocy domowej. Znacząco zmodyfikowano dotychczasowy zakres przedmiotowy ustawy wprowadzając definicję zjawiska przemocy domowej oraz podmiotowy - rozszerzając krąg osób, w stosunku do których zapisy ustawy, w tym w szczególności dotyczące procedury Niebieskie Karty mogą mieć zastosowanie. Na podstawie ww. ustawy katalog zadań samorządu powiatowego, o których mowa w art. 6 ust. 3 został zmodyfikowany i obecnie obejmuje:

- opracowanie i realizację powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- opracowanie i realizację programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

W toku kontroli ustalono, że za realizację ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie na poziomie powiatowym odpowiadało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – zgodnie z zapisem zawartym w §1 ust. 6 Załącznika do Uchwały Nr XVIII/108/2012 Rady Powiatu Pińczowskiego z dnia 21 marca 2012 roku w sprawie nadania Statutu dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie. W toku kontroli przedłożono ww. uchwałę wraz z aktem zmieniającym tj. Uchwałą XXVI/151/2012 z 28 grudnia 2012 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie. W przedmiotowym akcie wprowadzono rozdział III dotyczący *gospodarki finansowej i majątku Centrum [zał. nr 1]*. W okresie objętym oceną zapisy ww. aktu nie były modyfikowane.

Organizację pracy i zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie określa Regulamin organizacyjny wprowadzony na mocy Uchwały nr 49/2024 Zarządu Powiatu w Pińczowie z dnia 23 września 2024 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Pińczowie. Na mocy ww. aktu wygaszono uprzednio obowiązujący Regulamin wprowadzony Uchwałą nr 43/2011 Zarządu Powiatu w Pińczowie z 27 maja 2011 roku zmieniony Uchwałą nr 302/2017 Zarządu Powiatu z 21 września 2017 roku.

Zapis w §16 obowiązującego Regulaminu organizacyjnego PCPR wskazuje, że za realizację zadań własnych powiatu, w tym zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej odpowiada funkcjonujący w strukturze PCPR Ośrodek Interwencji Kryzysowej [zał. nr 2]. Z regulaminu PCPR oraz Regulaminu OIK, jak również udostępnionej dokumentacji dot. zatrudnienia wynika, że kadre OIK stanowi 1 osoba - psycholog, zatrudniony na podstawie umowy zlecenia. Realizacja zadań własnych powiatu formalnie uzależniona jest od zatrudnienia specjalisty w OIK, a brak zachowania ciągłości zatrudnienia w OIK może stworzyć ryzyko niewypełnienia przez powiat zadań wynikających z ustawy.

W okresie objętym oceną w powiecie pińczowskim obowiązywały dwa Powiatowe Programy regulujące kwestie związane z funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy. Od 28 marca 2023 do 22 grudnia 2023 roku obowiązywał Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie, uchwalony na podstawie Uchwały Nr XL/275/2023 Rady Powiatu w Pińczowie. Wykonanie uchwały powierzono Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Program został przyjęty na podstawie adekwatnych przepisów prawa i zawierał: podstawę prawną programu, charakterystykę zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutki, diagnozę problemu przemocy w rodzinie w ujęciu powiatowym, cele programu, adresatów, zakładane efekty i ewaluację, zasady finansowania oraz listę instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie w powiecie pińczowskim. Program ten nie zawierał obowiązku sporządzania okresowej, czy też końcowej sprawozdawczości z jego realizacji przez podmioty zaangażowane w jego realizację jak również harmonogramu realizacji poszczególnych działań i wskazaniem poszczególnych realizatorów. W toku kontroli nie przedłożono sprawozdania z jego wykonania za rok 2023. Z wyjaśnień Dyrektor PCPR Pani Joanny Słoniny wynika, że wykonanie i przedłożenie ww. sprawozdania Radzie Powiatu ma nastąpić dopiero w grudniu 2024 r., zgodnie z planem pracy Rady Powiatu na II półrocze 2024 r. [zał. nr 3].

W opinii zespołu kontrolerów brak zapisów w Programie dotyczących terminu sporządzania sprawozdawczości za dany rok kalendarzowy zarówno przez podmioty zaangażowane w realizację Programu, jak również sprawującego nadzór nad realizacją Programu PCPR, przy jednoczesnym braku harmonogramu oraz braku wskazania konkretnych realizatorów poszczególnych działań utrudniają dokonanie ewaluacji Programu i ewentualną modyfikację planowanych zadań w celu zwiększenia jego efektywności.

Powiat podjął w 2023 roku działania w kierunku dostosowania dotychczasowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do wymogów wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W tym celu opracowano i przyjęto do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Powiatu Pińczowskiego na lata 2023-2028, uchwalony przez Radę Powiatu Pińczowskiego na mocy Uchwały Nr XLVI/308/2023 z dnia 22 grudnia 2023 roku. Wykonanie Uchwały powierzono Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Przedmiotowa Uchwała wygasła uprzednio obowiązującą tj. Uchwałę Nr XL/275/2023 Rady Powiatu w Pińczowie z 28 marca 2023 w sprawie przyjęcia do realizacji na terenie powiatu pińczowskiego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028 [zał. nr 4].

Obowiązujący na dzień kontroli Program został wprowadzony na podstawie adekwatnych przepisów prawa. Program zawiera wprowadzenie do problematyki zjawiska przemocy domowej, wskazuje rodzaje, fazy, czynniki i etapy tego zjawiska oraz mechanizmy jego powstawania. W dokumencie przedstawiono dane statystyczne z realizacji „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za rok 2021”, dane liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”, liczby sprawców przemocy w powiecie pińczowskim w latach 2018-2022, statystykę dot. interwencji policyjnych prowadzonych na terenie powiatu pińczowskiego, w związku ze zgłoszeniem przemocy oraz postępowań prowadzonych na podstawie art. 207 K.K. Uwzględniono również statystykę dot. postępowań na podstawie art. 207 K.K. prowadzonych przez prokuraturę.

Celem głównym Programu jest *przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie skuteczności pomocy dla rodzin w których ten problem występuje*. Wśród celów szczegółowych wskazano:

- Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców powiatu na temat zjawiska przemocy domowej i możliwości uzyskania pomocy;
- Rozwój infrastruktury pomocy instytucjonalnej;
- Zapewnienie kompleksowej ochrony członkom rodzin w których występuje przemoc;
- Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego i psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Poszczególnym celom szczegółowym przypisano zadania ze wskazaniem sposobów ich realizacji i przewidywanymi efektami. Wśród źródeł finansowania Programu wskazano fundusze Starostwa Powiatowego, Samorządów Gminnych, Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, Wojewody Świętokrzyskiego oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy wsparciu środków uzyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie została przedstawiona w ujęciu powiatowym, z uwzględnieniem ogólnych danych z poszczególnych gmin. W programie brak jest informacji statystycznych na temat dominujących form przemocy w rodzinie, nie wskazuje on danych na temat kategorii osób pokrzywdzonych przemocą domową (liczby dzieci uwikłanych w przemoc, pokrzywdzonych kobiet, osób niepełnosprawnych, starszych). Informacje te winny stanowić ważny element, umożliwiający określenie specyfiki przemocy występującej na terenie powiatu, stanowiącej punkt wyjścia dla planowanych działań, a tym samym wskazanie najważniejszych grup docelowych.

Obowiązujący Program, podobnie jak uprzednio obowiązujący dokument, nie wskazuje sposobów ani częstotliwości monitorowania jego realizacji, nie zawiera harmonogramu działań służących osiągnięciu celów szczegółowych. Program nie wskazuje również realizatorów poszczególnych działań w okresie jego programowania (konkretnych instytucji, służb i podmiotów). W źródłach finansowania wskazano nieistniejący podmiot tj. Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (obecnie: Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom).

Za opracowanie i realizację Programu zgodnie z zapisami §16.2 Regulaminu organizacyjnego PCPR odpowiada Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W opinii zespołu kontrolerów opracowanie projektu Programu powinno być działaniem wspólnym podmiotów zaangażowanych w powiecie w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, a sam Program powinien stanowić konsolidację celów i działań realizowanych przez poszczególne instytucje i podmioty współpracujące. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, czy też Ośrodek Interwencji Kryzysowej powinien być koordynatorem Programu sprawującym pieczę nad jego wdrażaniem.

Na podstawie informacji i in. dokumentów przedstawionych w toku kontroli ustalono, że w okresie poddanym ocenie powiat pińczowski realizował działania o charakterze informacyjno-edukacyjnym, tzn.:

- na stronie internetowej PCPR w Pińczowie, w zakładce *Przeciwdziałanie Przemocy w Rodzinie* opublikowano: ulotkę informacyjną Ośrodka Interwencji Kryzysowej zawierającą podstawowe dane kontaktowe i informacje o formach wsparcia świadczonych przez ww. podmiot, harmonogram dyżurów w OIK, informator dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie (zawiera nieaktualne przepisy prawne), program korekcyjno-edukacyjny oraz program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową – oba przyjęte na lata 2024-2028, *Rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa*, obowiązujący powiatowy program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, *Rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia* oraz odnośnik do *bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących działania wobec osób stosujących przemoc domową na terenie powiatu pińczowskiego* (plik nie istnieje);
- na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Pińczowie zamieszczono link do strony PCPR wraz z informacją towarzyszącą: *Przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie powiatu pińczowskiego*;
- w trakcie spotkań z przedstawicielami jednostek terenowych, festynów, pikników promujących rodzicielstwo zastępcze i in. spotkań profilaktycznych dystrybuowano ulotkę dotyczącą działalności OIK wraz z harmonogramem dyżurów i zakresem świadczonego wsparcia. Materiał ten był dystrybuowany również wśród podmiotów realizujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na

- poziomie powiatu (m. in. Sąd Rejonowy w Pińczowie, Prokuratura Rejonowa w Pińczowie, Komenda Powiatowa Policji w Pińczowie, placówki oświatowe w powiecie pińczowskim, placówki ochrony zdrowia, w tym Poradnia PROMEDIC w Pińczowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pińczowie, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pińczowie, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, stowarzyszenia itd. Ulotki dostępne są również na tablicach informacyjnych w Starostwie Powiatowym [zał. nr 5];

Jednostka realizowała również zadanie polegające na profesjonalizacji kadr jednostek pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz związanym ze wspieraniem dziecka i rodziny, poprzez organizację następujących szkoleń:

- „Współczesne oblicza przemocy – dostrzec, aby skutecznie pomagać”. Wykonawcą szkolenia był personel OIK w Pińczowie. Szkolenie organizowano zarówno w roku 2023 jak i 2024;
- „Co dwie głowy to nie jedna, czyli o mądrym planowaniu wypoczynku (2023) – realizatorem była psycholog OIK. Szkolenie skierowane było do kadry PCPR oraz do rodzin zastępczych z terenu powiatu;
- „Jestem ważny – jestem potrzebny. Dbamy o poczucie własnej wartości” (2024). Szkolenie realizowane przez psycholog OIK, skierowane do pracowników PCPR oraz rodzin zastępczych;

W okresie objętym kontrolą rozwijano również zakres poradnictwa specjalistycznego dla osób dotkniętych i zagrożonych przemocą, w tym:

- poradnictwo prawne - powiat pińczowski prowadzi Punkt Porad Prawnych (PPP), który zlokalizowany jest w budynku Starostwa Powiatowego ul. Zacisze 5. Punkt działa od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 15.30. W PPP świadczone są nieodpłatne porady prawne, poradnictwo obywatelskie i mediację. Szczegółowy harmonogram dyżurów radców prawnych, adwokatów i doradców obywatelskich, jak również informację o zasadach i zakresie świadczonej pomocy (z uwzględnieniem pomocy świadczonej na rzecz pokrzywdzonych przemocą domową) zamieszczono na stronie internetowej Starostwa Powiatowego. Za realizację Projektu odpowiada Stowarzyszenie SURSUM CORDA. Z informacji uzyskanych w toku kontroli wynika, że Punkt Porad Prawnych w 2023 roku udzielił 434 porad, natomiast w roku 2024 do dnia kontroli liczba udzielonych porad wyniosła 435. Pomoc świadczona przez personel Punktu dotyczyła również zjawiska przemocy w rodzinie/domowej, jednakże placówka nie prowadzi szczegółowej statystyki wskazującej na kategorie rozpatrywanych spraw;
- poradnictwo psychologiczne w ramach funkcjonującego w powiecie pińczowskim Ośrodka Interwencji Kryzysowej (ad. 3 Protokołu);

Ponadto, realizowano działania profilaktyczne wobec młodzieży szkół ponadpodstawowych:

- realizowano warsztaty dla uczniów szkół ponadpodstawowych, w tym: Liceum Ogólnokształcącego im. Hugo Kołłątaja w Pińczowie pn. „Przemoc-Profilaktyka, skutki, zapobieganie”. Warsztaty przeprowadzono w dniach 8.10.2024 r. oraz 15.10.2024 r. Realizatorem warsztatów była psycholog OIK. Z informacji przekazanych przez realizatora Panią Urszulę Kupis wynika, że do końca roku 2024 planowane są kolejne warsztaty w Zespole Placówek Oświatowych w Michałowie, Zespole Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Pińczowie oraz Zespole Placówek Oświatowych w Kijach.

Ad 2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.

W okresie kontroli powiat pińczowski dysponował dokumentem pn.: *Powiatowy program działań profilaktycznych mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie opracowany na lata 2021-2025*, przyjętym na mocy Uchwały nr XXIII/156/2021 Rady Powiatu w Pińczowie z 30 marca 2021 roku. Zgodnie z §2 aktu wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Powiatu Pińczowskiego [zał. nr 6].

Głównym celem Programu, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie pińczowskim poprzez podejmowanie kompleksowych działań profilaktycznych.

Wśród celów szczegółowych wskazano:

- 1) Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie;
- 2) Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w tym będącej w sytuacji przemocy domowej;
- 3) Pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą;
- 4) Upowszechnienie wiedzy o instytucjach pomocowych;
- 5) Wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej roli rodziny;
- 6) Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich; zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych;
- 7) Zapewnienie usług poradniczych (poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne itp.), wspierających i edukacyjnych dla wszystkich rodzin.

W Programie określono grupy zagrożone przemocą - wśród odbiorców działań wskazano rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo, dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym, osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie.

Wśród realizatorów wskazano lokalne instytucje tworzące system przeciwdziałania przemocy domowej i realizujące działania na rzecz wspierania dziecka i rodziny.

Program zakładał m.in.:

- prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu pińczowskiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie;
- poszerzanie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie;
- prowadzenie działań o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym skierowanych do rodziców i dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej;
- rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie
- wspieranie rodzin w odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz we wzroście pokryzysowym poprzez pracę socjalną poradnictwo specjalistyczne, w tym świadczone przez OIK w Pińczowie;
- monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą;
- współpracę z zespołami interdyscyplinarnymi, grupami roboczymi, sądami, ośrodkami pomocy społecznej, poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- wspieranie inicjatyw wspierających budowanie prawidłowych postaw rodzicielskich;
- zapewnienie usług poradniczych, wspierających, edukacyjnych dla wszystkich rodzin m. in. poprzez budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Analizowany dokument również nie zawiera harmonogramu działań planowanych do wdrożenia w latach 2021-2025, który wskazywałby terminy lub częstotliwość realizacji poszczególnych zadań oraz przypisywał odpowiedzialność za wykonanie danego zadania poszczególnych współrealizatorom.

Monitoring realizacji programu zgodnie z częścią 7 programu powierzono Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie, które na bieżąco będzie oceniało realizację programu oraz w razie potrzeby proponowało zmiany i aktualizację założeń, celów i skuteczności działań. Wskazano również, że PCPR dokona oceny realizacji Programu, którą przedstawi w formie sprawozdania końcowego Zarządowi Powiatu Pińczowskiego. Ocena realizacji poszczególnych działań Programu będzie dokonywana co roku w sprawozdaniu Centrum z realizacji działań

składanych corocznie Zarządowi Powiatu. Nie wskazano jednakże w jakich terminach ma nastąpić realizacja ww. sprawozdawczości.

W toku kontroli nie przedłożono sprawozdania z realizacji Programu za rok 2023, nie wskazano również powodów braku realizacji tego działania. Za powyższe zaniechanie odpowiada Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Pani Joanna Słonina.

Z przedłożonej w toku kontroli dokumentacji wynika, że w ramach ww. Programu jednostka kontrolowana prowadziła następujące działania:

- Szkolenie kadry jednostek organizacyjnych z terenu powiatu pińczowskiego pn. „Zaburzenia depresyjne i lękowe – geneza oraz leczenie” (IV 2023 r.). Odbiorcami szkolenia byli pracownicy socjalni, pracownicy placówek opiekuńczych i leczniczych. Realizatorem szkolenia był Pan Dominik Włudyga – interwent, psychoterapeuta (mgr psychologii z przygotowaniem i doświadczeniem zawodowym umożliwiającym prowadzenie zajęć psycho-edukacyjnych, socjoterapeutycznych i warsztatów szkoleniowych).
- Zapewniano wsparcie rodzinom zastępczym i in. mieszkańcom powiatu w ramach poradnictwa świadczonego przez Punkt Porad Prawnych i Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pińczowie;
- Dystrybuowano ulotki o tematyce związanej z problematyką przemocy wśród lokalnej społeczności;

Do dnia kontroli powiat pińczowski nie przyjął w drodze uchwały Programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 424), mimo, że okres przejściowy na dostosowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do wymogów wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakończył się w roku 2023. W dniu kontroli okazano projekt powyższej uchwały.

Za zaniechanie realizacji ww. obowiązku odpowiada Rada Powiatu w Pińczowie.

Ad 3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą domową miejsc w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej

Do dnia kontroli powiat nie dysponował infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Ustalono, że w przypadku wystąpienia potrzeby, osoby wymagające wsparcia kierowane są do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej, zlokalizowanego w dawnym internacie LO zlokalizowanym przy ul. Żwirki i Wigury 40 w Pińczowie, w którym osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc również w całodobowego schronienia. Ośrodek Interwencji Kryzysowej funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Nadzór nad jego prawidłowym funkcjonowaniem sprawuje Dyrektor PCPR. OIK funkcjonuje w oparciu o *Regulamin Organizacyjny*, zatwierdzony przez Dyrektor PCPR Panią Joannę Słoninę [zał. nr 7].

Kadrę OIK stanowi psycholog, przy czym w okresie objętym oceną na stanowisku tym w różnych okresach zatrudnione były różne osoby tzn.:

- Pani Anna Kaleta zatrudniona w wymiarze ½ etatu (umowa o pracę na czas określony z 31.12.2021 na okres od 1.01.2022r. do 31.12.2024 syg. SK.X.220.1.2022). Okres zatrudnienia ww. uległ skróceniu z uwagi na rezygnację ww. z zatrudnienia;
- Pani Aneta Pietrzyk Śliwa (umowa zlecenie nr PCPR.1131.13.2023 z 1.09.2023r. na okres od 1.09.2023r. do 31.12.2023r. Okres zatrudnienia uległ przedłużeniu na mocy aneksu do umowy z dnia 1.09.2023, w oparciu o który ww. realizowała przedmiot umowy do 31.01.2024 r.);

Do niego

- Pani Urszula Kupis (umowa zlecenie nr PCPR.2151.13.2024 z 1.02.2024 r. na okres od 1.02.2024 r. do 31.03.2024 r. – aneksowana w dniu 28.03.2024 r- wydłużono okres realizacji umowy tj. do 31.12.2024 r. Analizie poddano również zakresy czynności, oraz zadania powierzone do realizacji w ramach zawartych umów zleceń, jak również kwalifikacje kadry. Wszystkie zatrudnione w okresie objętym oceną osoby posiadały wykształcenie zgodne z zajmowanym stanowiskiem [zał. nr 8].

W okresie objętym oceną nie zaszła konieczność zapewnienia przez OIK całodobowego, czasowego schronienia z uwagi na doświadczanie przemocy domowej. Placówka nie świadczyła również tej formy wsparcia na rzecz innych grup osób w kryzysie. Ogółem w 2024 roku z pomocy OIK w związku z przemocą domową, w formie ambulatoryjnej korzystały 4 osoby. OIK zapewnia wsparcie w formie konsultacji telefonicznych. Nr telefonu OIK (41 357 35 75 wew. 3) ma zakres całodobowy.

Na potrzeby oceny przygotowania placówki do świadczenia pomocy dokonano oględzin Ośrodka. Ośrodek Interwencji Kryzysowej mieści się w budynku dawnego internatu Liceum Ogólnokształcącego im. Hugona Kołłątaja ul. Żwirki i Wigury 40 w Pińczowie. W budynku siedzibę mają również Świętokrzyska Izba Rolnicza, Wyższa Szkoła Umiejętności Zawodowych oraz Stowarzyszenie Pińczowskie Amazonki oraz Stowarzyszenie Rozwoju Kulturalno-Gospodarczego Powiatu Pińczowskiego. Budynek jest monitorowany, ochronę osób zgłaszających się zapewnia dodatkowo pracownik ochrony. Tylne wejście na parter budynku pozbawione jest barier funkcjonalnych, natomiast dostęp do infrastruktury OIK zlokalizowanego na I piętrze budynku jest utrudniony ze względu na brak windy. W sytuacji konieczności udzielenia wsparcia na rzecz osób z dysfunkcją ruchu, na parterze budynku znajdują się pomieszczenia, w których może być ono świadczone. Na hostel OIK składają się dwa samodzielne pokoje z balkonem, odpowiednio wyposażone, posiadające wejście do wspólnej łazienki, oraz odrębne pomieszczenie kuchenne. Na piętrze znajduje się również gabinet psychologa.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach realizacji zadań wynikających z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej (...) świadczy poradnictwo specjalistyczne dla osób doznających przemocy domowej. Personel OIK realizuje zarówno poradnictwo specjalistyczne dla osób w kryzysie, w tym osób uwikłanych w przemoc, realizuje działania profilaktyczne na rzecz uczniów szkół ponadpodstawowych, prowadzi działania szkoleniowe dla przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu oraz wsparcie rodzin zastępczych.

OIK prowadzi rejestr osób zgłaszających się po pomoc Ośrodka. Personel OIK na potrzeby realizowanego poradnictwa prowadzi *Rejestr osób zgłaszających się do ośrodka interwencji kryzysowej*. Ewidencja prowadzona jest w formie tabelarycznej i zawiera datę, imię i nazwisko osoby zgłaszającej się po pomoc, zwięzły opis problemu, podjętą interwencję, czas świadczonej pomocy. W 2023 roku OIK udzielił 97 porad, w tym 8 dotyczyło przemocy, natomiast w 2024 roku OIK udzielił 100 porad, w tym 13 porad dotyczyło problemu przemocy domowej. Wpisy zawierają również informacje dotyczące poradnictwa świadczonego dla rodzin zastępczych, a także adnotacje dot. przełożenia wizyty. Dwa wpisy dotyczą spotkań realizowanych przez psycholog w Liceum Ogólnokształcącym w Pińczowie (8.10.2024 r. i 15.10.2024 r.).

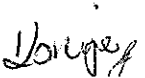
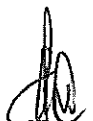
Pomoc w OIK świadczona jest w poniedziałki w godz. 14.00-17.00, wtorki w godz. 9.00-12.00 oraz czwartki w godz. 14.00-17.00.

OIK widnieje w Rejestrze jednostek specjalistycznego poradnictwa Wojewody Świętokrzyskiego. Ww. harmonogram dyżurów prowadzonych w OIK nie jest spójny z widniejącym w Rejestrze jednostek specjalistycznego poradnictwa.

Z informacji sporządzonej na potrzeby kontroli wynika, że w okresie objętym oceną nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, skutkujących odebraniem dzieci z rodzin dotkniętych przemocą.

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Za realizację zadań powiatu wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odpowiadało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – zgodnie z zapisem zawartym w §1 ust. 6 Załącznika do Uchwały Nr XVIII/108/2012 Rady Powiatu Pińczowskiego z dnia 21 marca 2012 roku w sprawie nadania Statutu dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie. WW. akt zmieniono Uchwałą XXVI/151/2012 z 28 grudnia 2012 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w Statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wprowadzając rozdział III dotyczący *gospodarki finansowej i majątku Centrum*. W okresie objętym oceną zapisy ww. dokumentu nie były modyfikowane;
2. Organizację pracy i zadania realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie określa Regulamin organizacyjny wprowadzony na mocy Uchwały nr 49/2024 Zarządu Powiatu w Pińczowie z dnia 23 września 2024 roku.
3. Realizację zadań własnych powiatu, w tym zleconych z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej zgodnie z zapisem w §16 Regulaminu PCPR powierzono funkcjonującemu w strukturze PCPR Ośrodkowi Interwencji Kryzysowej;
4. W okresie objętym oceną obowiązywały dwa Powiatowe Programy regulujące kwestie związane z funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy: Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie, uchwalony na podstawie Uchwały Nr XL/275/2023 Rady Powiatu w Pińczowie z 28 marca 2023 r. oraz Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Powiatu Pińczowskiego na lata 2023-2028, przyjęty na podstawie Uchwały Nr XLVI/308/2023 z dnia 22 grudnia 2023 roku Rady Powiatu w Pińczowie. Wykonanie uchwał powierzono Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Dokumenty podjęto na podstawie adekwatnych przepisów prawa. Obydwa Programy zawierają wady w postaci braku instrukcji dot. sposobów oraz częstotliwości monitorowania stopnia ich realizacji, harmonogramów dla poszczególnych działań. Programy nie wskazują również realizatorów (konkretnych instytucji, służb i podmiotów) odpowiedzialnych za wykonanie poszczególnych działań w okresie obowiązywania. Nie wskazują również formalnego obowiązku przedstawienia Radzie Powiatu sprawozdań z ich wykonania;
5. W toku kontroli nie przedłożono sprawozdania z wykonania Programu za rok 2023. Z wyjaśnień Dyrektor PCPR Pani Joanny Słoniny wynika, że sporządzenie i przedłożenie ww. sprawozdania Radzie Powiatu ma nastąpić dopiero w grudniu 2024 r., zgodnie z planem pracy Rady Powiatu na II półroczu 2024 r. Nie przedłożono również sprawozdania cząstkowego z realizacji Programu obowiązującego na dzień kontroli. Z uwagi na powyższe kontrola opierała się na ocenie działań realizowanych wyłącznie przez PCPR, z powodu braku informacji na temat przedsięwzięć zrealizowanych przez instytucje i podmioty będące współrealizatorami ww. Programów;
6. W okresie objętym oceną prowadzono działania profilaktyczne o charakterze informacyjno-edukacyjnym, skierowane zarówno do ogółu społeczności lokalnej, jak również konkretnych grup docelowych (młodzież szkół ponadpodstawowych, rodziny zastępcze z terenu powiatu), upowszechniano informacje na temat miejsc i możliwości uzyskania wsparcia oraz podejmowano działania w kierunku rozwoju specjalistycznego poradnictwa i profesjonalizacji kadry realizującej zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej;
7. Do dnia kontroli powiat pińczowski nie przyjął w drodze uchwały Programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 424 ze zm.), mimo, że okres przejściowy na dostosowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie do wymogów wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakończył się w roku 2023. Za powyższe zaniechanie odpowiada Rada Powiatu w Pińczowie. Do dnia kontroli nie sporządzono sprawozdania z wykonania uprzednio

obowiązującego Programu (Uchwała nr XXIII/156/2021 Rady Powiatu w Pińczowie z 30 marca 2021 roku) mimo, że obowiązek ten został zawarty w cz. 7 Programu. Za powyższe zaniechanie odpowiada Dyrektor PCPR Pani Joanna Słonina;

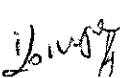
8. Udostępniona w toku kontroli dokumentacja świadczy o realizacji przez PCPR zadań ujętych w ww. Programie, oraz ich kontynuacji w roku 2024. Nie jest możliwe dokonanie pełnej oceny realizacji Programu z uwagi na brak informacji pochodzących od pozostałych instytucji włączonych w jego realizację;
9. Powiat zapewnia miejsca dla osób dotkniętych przemocą domową w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Pińczowie, który dysponuje dwoma miejscami całodobowego pobytu. W okresie kontroli nie zachodziła konieczność zapewnienia osobom dotkniętym przemocą całodobowego schronienia w hostelu OIK. Wsparcie dla osób uwikłanych w przemoc w okresie objętym oceną świadczone było w formie ambulatoryjnej, w tym za pośrednictwem całodobowego telefonu OIK;
10. Powiat dysponuje zasobami umożliwiającymi świadczenie poradnictwa specjalistycznego osobom w kryzysie, w tym uwikłanym w przemoc domową - funkcjonujący w budynku Starostwa Punkt Porad Prawnych zapewnia dostęp do specjalistycznych porad prawnych, za wsparcie psychologiczne odpowiada psycholog zatrudniony w Ośrodku Interwencji Kryzysowej;
11. Zarówno Ośrodek Interwencji Kryzysowej, jak i Punkt Porad Prawnych widnieją w *Rejestrze jednostek specjalistycznego poradnictwa Wojewody Świętokrzyskiego*, przy czym na dzień kontroli harmonogram dyżurów OIK jest niespójny z wpisem w Rejestrze;
12. Do dnia kontroli powiat pińczowski nie dysponował infrastrukturą w postaci ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. W okresie objętym oceną nie zachodziła konieczność zapewniania osobom pokrzywdzonym przemocą całodobowego schronienia;
13. W okresie objętym oceną nie prowadzono interwencji w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, skutkującą zapewnianiem krzywdzonym dzieciom ochrony poprzez umieszczenie ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, dającej gwarancję bezpieczeństwa i należytej opieki, rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub w instytucjonalnej pieczy zastępczej;

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**. Powiat pińczowski do dnia kontroli nie przyjął w drodze uchwały Programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową, o którym mowa w art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024, poz. 424 ze zm.). Ponadto, z uwagi na brak okazania sprawozdań z realizacji programów powiatowych, o których mowa w art. 6 ust. 3 pkt 1-2 obowiązujących w okresie kontroli ustaw (Dz. U. 2021, poz. 1249; Dz. U. 2024, poz. 424 ze zm.) nie ma możliwości dokonania pełnej oceny stopnia ich realizacji.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację;
- sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej;
- informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Panią Joannę Słonińską oraz psycholog zatrudnioną w Ośrodku Interwencji Kryzysowej Panią Urszulę Kupis
- oględziny przeprowadzone w Ośrodku Interwencji Kryzysowej

Wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem PCPR.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów.¹

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Anna
Kamila Sokółowska

Kielce, dn. 6 listopada 2024 r.

Ze strony kontrolowanej:

Pińczów, dn. *12.11.* 2024 r.

Jur *zopowiesc sie*

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Jacek Matera
Jacek Matera

Z up. STAROSTY

Zdzisław Leks
WICESTAROSTA

POWIAT PIŃCZOWSKI
ul. Zacisze 5
28-400 Pińczów
WOJ. ŚWIĘTOKRZYSKIE

¹ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. 2023, poz. 1165).

